

Martin SOUČEK, *Rezidenční síť Ottavia II. Piccolominiho*, České Budějovice 2022, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, diplomová práce, 133 s.

Posudek vedoucího diplomové práce

Výzkum novověkých rezidencí urozených jedinců z českých zemí tvoří nedílnou součást domácí historiografie, což také Martin Souček dokládá v úvodní kapitole, v níž se zevrubně pokouší shrnout základní literaturu, zhodnotit dochovanou pramennou základnu a naznačit vlastní metodologická východiska. Jak však autor správně podotýká, tomuto konstatování prozatím neodpovídá rovnoměrné rozložení výsledků vědeckého úsilí v celém období 16. až 20. století. Jestliže si za téma své diplomové práce vybral problematiku rekonstrukce rezidenční sítě Ottavia II. Piccolominiho v první polovině 18. věku, lze jeho volbu považovat za vědecky velmi závažnou, neboť výzkumu uvedeného tématu se pro sledované období věnovalo jen málo historiků a historiček (J. Hrbek, J. Kubeš, I. Cerman).

V heuristické fázi svého výzkumu se autor musel vyrovnat s typologicky, jazykově i paleograficky rozmanitými a náročnými prameny, které studoval ve Státním oblastním archivu Zámorsk. Své pojednání vystavěl především na obsahové analýze inventářů zámků v Náchodě a Ratibořicích z let 1732 a 1739, relací různých informátorů, zejména Adalberta Antonína Gayera, adresovaných Ottaviu II. Piccolominimu a účetních záznamů. Stranou pozornosti neponechal ani freskovou výzdobu piccolominských rezidencí. Práci s účty a dalšími prameny velkostatkové provenience mu nemalou měrou ztěžovala skutečnost, že archivní fond Velkostatek Náchod ve Státním oblastním archivu Zámorsk doposud nebyl uspořádán a autor pojednání mohl použít jen ve značně omezené míře prameny, které se v něm nacházejí.

Autor se ve čtyřech obsáhlých kapitolách postupně věnoval osobnímu životu a veřejné kariéře Ottavia II. Piccolominiho. Stranou pozornosti neponechal ani podobu rezidenční sítě zmiňovaného šlechtice, jejíž páteř tvořil zámek v Náchodě, zámček v Ratibořicích a městský palác v Praze. Ve svém výkladu se Martin Souček snažil určit účel jednotlivých sídel. Přestože musel vzhledem k prozatímní absenci vhodných pramenů rezignovat na pokus o sestavení itineráře Ottavia II. Piccolominiho, v hrubých obrysech se pokusil naznačit alespoň přibližné využívání výše uvedených rezidencí. Právě to a další otázky vhodně kladené dochovaným pramenům mu umožnily poznat odlišné funkce všech tří sídel. Kromě toho se věnoval také bližšímu ozřejmění topografie těchto sídel a vývoji jejich vnitřní struktury

v dalším období. Těžiště samotné práce však tvoří analýza hmotného vybavení jednotlivých místností a symbolické výzdoby jednotlivých předmětů zámku v Náchodě, zámečku v Ratibořicích a městského paláce v Praze. Autorovi ovšem nešlo o pouhý popis mobiliáře či výzdoby konkrétních místností. Zmiňovaný nástin představuje v jeho očích prostředek, jak proniknout do myšlenkového světa urozených jedinců první půle 18. století a naznačit jejich hodnotový žebříček. Díky tomu mohl také zodpovědět například otázky týkající se módních trendů, které ovlivňovaly kulturní a civilizační vývoj soudobé společnosti, především však životní styl urozených jedinců.

Až na pár prohrěšků v rozsáhlém a analyticky pojatém vědeckém aparátu napsal Martin Souček svou diplomovou práci svěžím jazykem, jenž se vyznačuje přesnou větnou skladbou a shoduje se s pravopisnou normou současného českého jazyka. Rozprava přináší množství cenných vědeckých poznatků o podobě šlechtických sídel, jejich hmotné kultuře a způsobech sebe prezentace urozených osob v 18. století. Je výsledkem samostatného badatelského úsilí a nemalé píle. Práce navíc ukazuje jednu z možných cest, jak proniknout do myšlenkového světa člověka předmoderní doby. Dobře zvolené téma dokázal uchopit po stránce heuristické i metodologické vcelku náročným způsobem. Proto diplomovou práci Martina Součka doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm **v ý b o r n ě**.

České Budějovice 29. 5. 2022

PhDr. Rostislav Smíšek, Ph.D.